

Beslissing Regionale klachtencommissie

inzake klacht van mevrouw X

Klacht	:	ds. 08.001/574
Wet	:	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Datum binnenkomst klacht	:	30 juli 2024
Datum hoorzitting	:	01 augustus 2024
Datum beslissing	:	20 augustus 2024

1. STUKKEN

De klachtencommissie heeft kennisgenomen van:

- Klaagschrift van 26 juli 2024
- Uittreksel uit het dossier
- Verweerschrift van 30 juli 2024

2. KLACHTENPROCEDURE

De klachtenprocedure is begonnen met het klaagschrift van mevrouw X, van 26 juli 2024, hierna te noemen klaagster. Verweerder, mevrouw A., heeft op 30 juli 2024 een verweerschrift aan de klachtencommissie toegezonden.

Op 1 augustus 2024 heeft er een hoorzitting plaatsgevonden, waarbij de volgende personen aanwezig waren:

- *de klachtencommissie:* voorzitter
psychiater
lid
- *secretaris:* de heer mr.
- *notulist:* mevrouw
- *klaagster:* mevrouw X, die zich in deze heeft laten
bijstaan door patiëntenvertrouwenspersoon. Mevr. X heeft op
haar uitdrukkelijke verzoek telefonisch deelgenomen aan de
hoorzitting.
- *verweerder:* psychiater
- *mentor:* mevrouw X., eveneens telefonisch deelgenomen.

Tijdens de hoorzitting hebben partijen ieder hun standpunten toegelicht.

3. KLACHT

Klaagster klaagt over het voornemen tot een verplichte opname in een accommodatie.

4. STANDPUNT VAN PARTIJEN

Het standpunt van klaagster komt, kort samengevat, neer op het volgende.

Klaagster wil niet gedwongen opgenomen worden in een GGZ-accommodatie. Ze wil thuis blijven

wonen en vindt het niet nodig om in een instelling te gaan wonen. Klaagster kan prima voor zichzelf zorgen met twee keer per week woonbegeleiding op bezoek. Zij doen het huishouden en helpen klaagster met douchen.

De patiëntvertrouwenspersoon (pvp) voegt hieraan toe dat er in het verweer gesproken wordt over opname voor langere tijd. Echter, de geplande opname is voor onbepaalde tijd. Klaagster moet haar woning opgeven en permanent verblijven op een long stay afdeling. De pvp voegt toe dat het voornemen voor opname al langere tijd speelt. Behalve tandproblemen is er geen andere indicatie waarom klaagster met spoed opgenomen moet worden. Daarnaast komt ze niet meteen op haar definitieve plek. Klaagster kan zich met geboden thuiszorg prima redden en wil zelfstandig blijven wonen met woonbegeleiding.

Sinds maart 2023 is tevens een mentor betrokken. De mentor geeft aan zorgen te hebben over de situatie en de gezondheid van klaagster. De mentor staat volledig achter de geplande opname.

Het standpunt van verweerder komt, kort samengevat, neer op het volgende. Volgens verweerder is klaagster bekend met autisme spectrum stoornis en schizofrenie, paranoïde type. Klaagster heeft geen ziekteinzicht en geen ziektebesef. Er is sprake van slechte zelfzorg en ADL. Klaagster verwaarloost zichzelf en haar huis. Ze is middels een zorgmachtiging onder behandeling van FACT xxx en krijgt woonbegeleiding vanuit xxx.

Op 1 juli 2024 is een zorgmachtiging afgegeven met opname in een accommodatie als verplichte zorg. Het doel van de opname wordt toegelicht door verweerder: In eerste instantie komt klaagster op een afdeling waar de mogelijkheden in kaart gebracht worden en wordt bepaald welke plek het meest geschikt is. De situatie van klaagster kan beter en verwacht wordt dat langdurige opname haar gelukkiger kan maken. De ambulante begeleiding loopt stroef. Het ernstig nadeel wat wordt vermeden bij opname is maatschappelijke teloorgang.

Bij alle hulp die aangeboden wordt, geeft klaagster aan dat er iemand is die ze hiervoor in kan schakelen. Echter, volgens de mentor verschijnt deze hulp nooit. Tijdens een opname gaat het wel beter met klaagster. De mentor onderschrijft het belang van een opname voor klaagster. Opnames in het verleden pakten goed uit. Klaagster at dan goed en voelde zich prettig tijdens opname.

Klaagster doucht alleen met begeleiding omdat het moet. Onlangs is het gebit van klaagster onderzocht, hierbij is ernstige gebitsschade geconstateerd met hevige pijn als gevolg. Klaagster eet hierdoor ook slecht waardoor sprake is van een gezondheidsrisico.

Psychiater kc vraagt naar het eetpatroon van klaagster. Klaagster eet elke dag enkel huzarensalade, omdat dit zacht is en je niet hoeft te kauwen. Ook vraagt de psychiater welke vrijheden klaagster mist bij een opname. Klaagster zegt dat ze haar eigen spullen mist en dat ze dan geen eigen radio en tv heeft. Verweerder antwoordt dat er eerst in kaart wordt gebracht wat de mogelijkheden zijn en welke plek geschikt is voor klaagster. Ze mag haar eigen spullen meenemen en zeker als ze definitief naar haar eigen appartement gaat mag ze dit naar eigen wens inrichten.

De zorgmachtiging is afgegeven voor de duur van 1 jaar. Als klaagster alsdan niet vrijwillig wil blijven zal opnieuw door de rechter moeten worden beoordeeld of opname in een accommodatie voort mag duren.

5. OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

5.1 De ontvankelijkheid van de klacht

De klacht van klaagster richt zich op gedragingen waarop de Wet verplichte ggz van toepassing is. Ingevolge artikel 2 lid 1.2 van het reglement van de klachtencommissie heeft de klachtencommissie tot taak om klachten te behandelen die worden ingediend op grond van de Wet verplichte ggz. Klaagster is als cliënt van GGZ Oost Brabant op grond van artikel 1 sub c van het reglement van de klachtencommissie bevoegd tot het indienen van een klacht bij de klachtencommissie. De klacht is schriftelijk en op de juiste wijze ingediend. De klacht van klaagster is derhalve **ontvankelijk**.

5.2 Procedurele waarborgen

De klachtencommissie overweegt dat uitgangspunt in het gezondheidsrecht het zelfbeschikkingsrecht is. Iedere patiënt mag zelf uitmaken of hij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht moeten bij wet geregeld zijn. Klaagster krijgt behandeling binnen GGZ Oost Brabant op grond van een zorgmachtiging. Op de voorgenomen vormen van verplichte zorg zijn de bepalingen ter zake van de Wet verplichte ggz van toepassing. Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en op de lichamelijke integriteit van de patiënt, dienen er zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot het verlenen van verplichte zorg.

De procedurele eisen zijn als volgt vastgelegd in artikel 8:9 Wvvgg:

- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg op schrift is gesteld door de zorgverantwoordelijke en voorzien is van een motivering;
- de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg pas is genomen nadat de zorgverantwoordelijke:
 - o zich op de hoogte heeft gesteld van de actuele gezondheidstoestand van betrokkene
 - o met betrokkene over de voorgenomen beslissing overleg heeft gevoerd
 - o voor zover de zorgverantwoordelijke geen psychiater is, hierover overeenstemming heeft bereikt met de geneesheer-directeur;
- de geneesheer-directeur op de hoogte is gesteld van de beslissing en een afschrift van de beslissing aan betrokkene, de vertegenwoordiger¹ en de advocaat heeft verstrekt en hen schriftelijk in kennis heeft gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en van de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon;
- de zorgverantwoordelijke schriftelijk in het dossier heeft vastgelegd of betrokkene tot een redelijke waardering van zijn/haar belangen in staat is en er sprake is van een van de gevaren of risico's als vermeld in artikel 8:9 lid 4 onder b Wvvgg.

De klachtencommissie komt met betrekking tot de formele vereisten voor verplichte zorg tot het volgende oordeel:

- De beslissing om verplichte zorg toe te passen is pas genomen nadat de zorgverantwoordelijke de actuele gezondheidstoestand van betrokkene heeft beoordeeld en overleg heeft gevoerd met betrokkene over deze beslissing. Dit is terug te lezen in de brief van 19 juni 2024. Daarnaast heeft klaagster op 19 juni 2024 het schriftelijke en gemotiveerde besluit van de behandelaar ontvangen waarin de onderbouwing van de

¹ Indien van toepassing

beslissing over te gaan tot verplichte zorg is weergegeven, hierin is ook een beoordeling van de wilsbekwaamheid gedaan. Tevens heeft klagster op 24 mei 2024 de brief van de geneesheer-directeur ontvangen waarin zij geïnformeerd wordt over de mogelijkheid een klacht in te dienen en de hulp van de PVP of de FVP in te roepen. De bevoegdheid om klagster op te nemen is recent gegeven door de rechtbank op grond van een medische verklaring van een onafhankelijke psychiater, de toelichting van de geneesheer directeur en het door de zorgverantwoordelijke opgestelde zorgplan. De mentor is hier uitgebreid bij betrokken geweest.

5.3 Inhoudelijke waarborgen

Naast de bovengenoemde procedurele waarborgen, zijn ook inhoudelijke eisen in de wet geformuleerd die in acht moeten worden genomen alvorens over te kunnen gaan tot de toepassing van verplichte zorg. Volgens artikel 2:1 en 3:3 van de Wvvggz kan verplichte zorg worden verleend indien:

- Het gedrag van een persoon als gevolg van zijn psychische stoornis tot ernstig nadeel leidt;
- Er geen mogelijkheden voor zorg op basis van vrijwilligheid zijn;
- Er voor betrokkene geen minder bezwarende alternatieven met het beoogde effect zijn (subsidiariteit);
- Het verlenen van verplichte zorg, gelet op het doel van verplichte zorg evenredig is (proportionaliteit);
- Redelijkerwijs te verwachten is dat het verlenen van verplichte zorg effectief is (doelmatigheid);
- De veiligheid van betrokkene, de veiligheid van de hulpverleners en de veiligheid binnen de accommodatie is geborgd (veiligheid).

Met betrekking tot de inhoudelijke criteria voor verplichte zorg constateert de commissie het volgende:

- Toetsing ernstig nadeel: Uit hetgeen is vermeld in de desbetreffende beslissing tot verlenen verplichte zorg, de medische verklaring, het behandelplan, de beschikking, de rapportages, alsmede gelet op de toelichting van beklaagde is, naar het oordeel van de klachtencommissie, genoegzaam gebleken dat er sprake is van ernstig nadeel in de vorm van maatschappelijke teloorgang en verwaarlozing met ernstige gezondheidsrisico's als gevolg.
- Verder zal de beslissing om over te gaan tot verplichte zorg getoetst moeten worden aan de beginselen van proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid, en veiligheid. Allereest acht de klachtencommissie de behandeling door opname in een accommodatie, gezien de ernst van de schade, proportioneel. Daarnaast komt de klachtencommissie tot het oordeel dat is voldaan aan het subsidiariteitsvereiste omdat zorg op vrijwillige basis onvoldoende effectief is gebleken om het ernstig nadeel af te wenden. Klagster heeft geen ziektebesef en ziekteinzicht waardoor zij geen behandeling op vrijwillige basis accepteert. Nu de verwachting is dat de opname in een accommodatie en het aanbrengen van structuur effectief zullen zijn om het ernstig nadeel af te wenden (mede gelet op het feit dat structuur en ritme in het verleden een positief effect hebben gehad op de toestand van betrokkene), is de klachtencommissie van oordeel dat ook aan het vereiste van doelmatigheid is voldaan. Tot slot zal een begin gemaakt kunnen worden met het herstellen van zowel haar psychische als haar lichamelijke gezondheid en zal dit positief bijdragen aan haar veiligheid.

6. BESLISSING

De klachtencommissie voornoemd, verklaart de klacht van klagster **ongegrond**. De klachtencommissie komt tot dit oordeel omdat is gebleken dat ernstig nadeel, zijnde maatschappelijke teloorgang en verwaarlozing met ernstige gezondheidsrisico's als gevolg, wordt afgewend door opname in een accommodatie. Het gevaar wat beschreven is, komt naar voren uit het dossier en door de in de hoorzitting gegeven toelichting. De klachtencommissie heeft getoetst of verweerder gebruik mag maken van de bevoegdheid uit de door de rechtbank afgegevens zorgmachtiging van 1 juli 2024. De klachtencommissie heeft de verplichte opname getoetst aan de procedurele en inhoudelijke eisen van de Wvvgz en acht een opname geïndiceerd.

voorzitter klachtencommissie

Beroep

Betrokkene, de vertegenwoordiger of de zorgaanbieder kan door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de Rechtbank Oost-Brabant beroep instellen tegen onderhavige uitspraak van de klachtencommissie. De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken na de dag waarop de beslissing van de klachtencommissie aan de betrokkene is meegedeeld.